

Sygn. akt V CZ 37/19

POSTANOWIENIE

Dnia 7 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku J. R.
przy uczestnictwie N. R.
o podział majątku,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 7 czerwca 2019 r.,
zażalenia uczestniczki postępowania
na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 20 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił zażalenie uczestniczki N. R. na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z 4 stycznia 2019 r. o częściowym odrzuceniu jej apelacji wniesionej od postanowienia w sprawie o podział majątku. Sąd Okręgowy uznał zażalenie za niedopuszczalne w świetle art. 394¹ § 2 k.p.c. i art. 519¹ § 2 k.p.c., a jako podstawę rozstrzygnięcia powołał art. 373 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie z 20 lutego 2019 r. uczestniczka zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych odnoszących się do wartości przedmiotu zaskarżenia jej zażaleniem, który w konsekwencji doprowadził do naruszenia art. 373 k.p.c.

Uczestniczka wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i nadanie biegu zażaleniu na częściowe odrzucenie apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte 18 lutego 2014 r. z inicjatywy J. R., który wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego i zniesienie współwłasności oraz o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, którego zakup sfinansował w 91,99% z majątku osobistego.

Postanowieniem z 5 czerwca 2018 r. Sąd Rejonowy ustalił skład majątku wspólnego stron (pkt I), ustalił, że udziały małżonków w dzielonym majątku są równe (pkt II), podzielił majątek wspólny małżonków (pkt III) zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 167.150 zł tytułem dopłaty do udziału oraz kwotę 141.632 zł tytułem rozliczenia nakładu wnioskodawcy na zakup mieszkania (pkt V), zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 9.696,39 zł tytułem rozliczenia wydatków na majątek wspólny (pkt VI) i orzekł o kosztach. Jak wynika nie tylko z sentencji postanowienia z 5 czerwca 2018 r., ale i z jego uzasadnienia, rozstrzygnięcie w pkt VI, ma podstawę w art. 207 k.c. i dotyczy wydatku poczynionego przez wnioskodawczynię na utrzymanie rzeczy wspólnej, niebędącego jednak – z racji dokonania już po ustaniu wspólności ustawowej – nakładem z majątku osobistego uczestniczki na majątek wspólny.

Postanowienie z 5 czerwca 2018 r. zostało zaskarżone dwoma apelacjami, przy czym wnioskodawca określił w swojej apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia na 337.300 zł, a uczestniczka wartości tej nie podała ani też nie określiła, które z rozstrzygnięć zawartych w postanowieniu Sądu Rejonowego skarży. Uczestniczka wezwana o uzupełnienie braków apelacji, wartość tę określiła na kwotę 157.150 zł oraz podała, że skarży rozstrzygnięcie w pkt I, III, IV i V. Przy tym wartość swojego interesu w zaskarżeniu rozstrzygnięć w pkt I i III określiła na 30.000 zł, a co do pkt IV i V wniosła o jego zmianę przez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kwoty 10.000 zł, zarówno tytułem dopłaty do udziału jak i rozliczenia nakładu z jego majątku na majątek wspólny.

Postanowieniem z 4 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy odrzucił apelację uczestniczki od postanowienia z 5 czerwca 2018 r. w części dotyczącej rozliczenia

nakładu z jej majątku osobistego na majątek wspólny w postaci nabycia spółdzielczego prawa do lokalu i stwierdził, że postanowienie z 5 czerwca 2018 r. nie zawiera takiego rozstrzygnięcia. Postanowienie to uczestniczka zaskarżyła zażaleniem do Sądu Najwyższego, odrzuconym postanowieniem z 20 lutego 2019 r.

Trafnie Sąd Okręgowy w ramach oceny dopuszczalności zażalenia na jego postanowienie w przedmiocie odrzucenia apelacji odwołał się do art. 394¹ § 2 k.p.c., gdyż zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienia sądu drugiej instancji nie przysługuje co do zasady, lecz wyłącznie w sytuacjach określonych w ustawie. Z art. 394¹ § 2 k.p.c. wynika, że zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie przysługuje w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna. Odrzucenie apelacji przez sąd drugiej instancji jest wprawdzie rozstrzygnięciem kończącym postępowanie w sprawie, ale o jego zaskarżalności zażaleniem decyduje okoliczność, czy od orzeczenia zaskarżonego odrzuconą apelacją przysługiwałaby stronie skarga kasacyjna.

Określenie w art. 519¹ k.p.c. rodzaju spraw, w których przysługuje lub nie przysługuje skarga kasacyjna nawiązuje bezpośrednio do systematyki spraw rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym w poszczególnych działach części pierwszej, księgi drugiej, tytułu II k.p.c. Przez określone według ich rodzaju sprawy, w których według art. 519¹ k.p.c. przysługuje skarga kasacyjna należy zatem rozumieć sprawy odpowiadające tej systematyce (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2001 r., III CKN 1454/00, OSNC 2001, nr 7-8, poz. 116). O dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami rozstrzyga wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 519¹ § 2 k.p.c.). Dopuszczając skargę kasacyjną w sprawach z zakresu prawa rodzinnego o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, art. 519¹ § 2 k.p.c. ustanawia granicę wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę od stu pięćdziesiąt tysięcy złotych. Według tej samej zasady w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. ustawodawca uregulował kwestię dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach o zniesienie współwłasności. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 11 lipca 2001 r., IV CZ 106/01, dla oceny dopuszczalności skargi kasacyjnej w tych sprawach nie ma znaczenia wartość poszczególnych składników majątku, czy też wartość całego majątku wspólnego

będącego przedmiotem podziału. Decyduje o niej bowiem wyłącznie wartość przedmiotu zaskarżenia podana przez wnoszącego skargę kasacyjną uczestnika postępowania, który określa ją adekwatnie do wartości naruszonego orzeczeniem uprawnienia majątkowego. Wartość nakładu uczestniczki z jej majątku osobistego na majątek wspólny, pomijając nawet kwestię braku rozstrzygnięcia w tym przedmiocie w postanowieniu zaskarżonym apelacją i zaniechanie złożenia wniosku o uzupełnienie postanowienia o takie rozstrzygnięcie, nie przekraczała kwoty sto pięćdziesiąt tysięcy złotych, gdyż uczestniczka szacowała ją na kwotę 36.450 zł.

Skoro wartość przedmiotu zaskarżenia dla rozstrzygnięcia, co do którego apelacja uczestniczki została odrzucona nie przekraczała kwoty sto pięćdziesiąt tysięcy złotych, to postanowienie Sądu Okręgowego odrzucające w tej części apelację uczestniczki nie jest zaskarżalne zażaleniem do Sądu Najwyższego, o czym trafnie orzekł Sąd Okręgowy.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 394¹ § 2, art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.